

OSEMDESET NOVIH DELOVNIH MEST ZA ŽENSKE

»ZMAGA« išče prostor za šivalnico

Proizvodno in trgovsko podjetje ZMAGA izdeluje v obratu na Mivki 25 žensko modno obutev, v enoti v Mokronogu moško in žensko zaščitno obutev ter na Gallusovem nabrežju tekstilno galanterijo. V Ljubljani ima popravilnici čevljev ter 12 prodajalnih obutve po Sloveniji.

Posebnost tega delovnega kolektiva, ki trenutno šteje okrog 230 delavk in delavcev je, da so v dobrih dveh mesecih zaposlili novih trideset delavk v šivalnici v Ljubljani. Če bi imeli dovolj prostora, bi pri njih lahko našlo delo še 80 do 100 žensk.

Lani so izdelali v Zmagi okrog 300 tisoč parov obutve. Na Nizozemsko so izvozili 24 tisoč parov sandal, v Avstrijo pa šest tisoč parov ženskih škornjev. Za to obutev so iztržili 83 tisoč dolarjev. Ta izvoz jim je pomagal, da so bili redno založeni z usnjem, ki ga pretežno uvažajo iz Italije. Tam je približno za četrtino cenejši kot pri nas.

Letos bodo izdelali okrog 336 tisoč parov obutve in zato iztržili približno 450 milijonov dinarjev. Izvoz naj bi ostal na doseženi ravni.

Kjub vsem tem uspehom pa ostajajo prostori največja ovira v njihovem razvoju. Lani so sicer povečali šivalnico ob zgradbi na Mivki in pridobili 200 kvadratnih metrov veliko sodobno proizvodno dvorano. Ven-

dar tudi ti prostori ne morejo tako povečati zmogljivost šivalnice, da bi ta lahko dajala toliko polizdelkov, kot jih potrebuje montaža. Zato išče Zmaga po Sloveniji kraj, kjer bi lahko postavili proizvodno dvorano, v

Proizvodno in trgovsko podjetje ZMAGA namenja tudi ustrezni kadrovski sestavi precej pozornosti. Imajo diplomiranega obutvenega inženirja, kmalu bo končala tako stopnjo izobrazbe še ena delavka. Med njimi je tudi obutveni tehnik, dva pa študirata za to izobrazbo. Trenutno imajo zadostno število kvalificiranih in VKV čevljarjev, vendar se bo delež teh zmanjševal, saj v Sloveniji ni več šole, na kateri bi lahko mladi dobili tovrstna znanja. Nove delavke pa v približno treh mesecih izužijo za opravljanje posameznih delovnih operacij v šivalnici ali pa montaži.

kateri bi zaposlili okrog 80 žensk v šivalnici. Povečano šivalnico bi potrebovali že letos, da ne bi okrnili ponudbe njihove obutve na domačem tržišču.

Razmišljajo sicer, da bi povečali obrat v Mokronogu, že zaradi utečene osnovne delovne sile in velikega

Za izgradnjo 200 kvadratnih metrov velike zgradbe ob matični stavbi na Mivki 25 so odšteli 12 milijonov dinarjev. Kljub večjim proizvodnim prostorom pa šivalnica še vedno ne more zadostiti zmogljivostim montaže zelo iskane modne ženske obutve.

razumevanja trebanjske občine za njihovo delo, a tudi v Zmagi vedo, da transportni stroški lahko predstavljajo prevelik delež v proizvodnih cenah. Morda pa bi ta obrat proizvodnega in trgovskega

podjetja Zmaga lahko stal v naši občini. Mnogokrat smo na terenu lahko slišali želje po takem ali podobnem ženskem obratu. Bomo znali izkoristiti ponujeno priložnost? STANE JESENOVEC

POJASNILO OBČANOM

Oprostitev participacije k zdravstvenim storitvam

Na podlagi zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zdravstvenem varstvu je komisija za usklajevanje programov socialnega varstva skupščine skupnosti socialnega varstva Slovenije sprejela začasno navodilo za oprostitev doplačila k stroškom zdravstvenih storitev.

Na podlagi določil tega navodila je uporabnik zaradi svojega gnotnega položaja oproščen doplačila k stroškom zdravstvenih storitev, če njegov povprečni mesečni dohodek ne presega 8000 din in če živi sam.

Če uporabnik živi v skupnem gospodinjstvu z drugimi člani je oproščen plačila participacije, če skupni povprečni mesečni dohodek članov gospodinjstva ne presega 6.800 din na člana. Ta oprostitve velja tudi za družinske člane uporabnika, s katerimi živi v skupnem gospodinjstvu in če jih uporabnik preživlja.

Participacije so oproščeni tudi kmetje, ki so oproščeni plačila prispevka za zdravstveno varstvo in tisti kmetje, katerih povprečni mesečni dohodek, izračunan iz katastrskega dohodka na člana družine ne presega 8000 din oziroma na člana družine 6.800 din.

Po zakonu so oproščeni plačila participacije tudi uporabniki, ki prejemajo katerokoli socialno varstveno pomoč.

Pri ugotavljanju dohodka uporabnika se upoštevajo vsi dohodki in prejemi iz minulega leta ne glede na to, iz katerih virov ali na podlagi katerih predpisov jih je dobival posameznik ali družina ter socialnovarstvene pomoči iz tekočega leta.

Kot dohodek iz kmetijske dejavnosti se upošteva dohodek od poseka lesa in katastrski dohodek od negozdnih površin. Letni katastrski dohodek se pomnoži z valorizacijskim količnikom 9 in deli z 12.

Med dohodke družine se ne všteva dodatek za pomoč in postrežbo, ki ga prejemajo upokojenci in upravičenci do te oblike pomoči v socialnem skrbstvu ter prejemi za katere tako določajo posebni predpisi.

Potrčila o oprostitvi participacije glede na gnotni položaj uporabnika izdaja pristojni organ občinske zdravstvene skupnosti na podlagi vloge za uveljavljanje socialno varstvenih pomoči SP-1. (obrazec Državne založbe Slovenije 8,40), ki jo uporabnik vloži pri DSSS občinskih SIS zdravstvenega in socialnega varstva v Ljubljani, Miklošičeva c. 24 v sobi 43 pritličje levo.

Oprostitev participacije velja v času, ko gnotni položaj uporabnika ustreza navedenim merilom, toda najdalj eno leto od dneva izdaje.

To začasno navodilo velja, dokler ne bo sprejet samoupravni sporazum o osnovah in merilih za socialnovarstvene pomoči in za prispevke zavezancev k socialnovarstvenim storitvam.

Poleg oprostitve participacije uporabnikov, ki zaradi gnotnega položaja ne zmorejo prispevati k stroškom zdravstvenih storitev se upoštevajo tudi oprostitev, ki jih določa zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o zdravstvenem varstvu (Uradni list SRS šte. 45/82) ter Samoupravni sporazum o uresničevanju zdravstvenega varstva (Uradni list SRS šte. 26/83).

Te oprostitev ugotavljajo zdravstveni delavci po predeljenih zdravstvenih storitvah na način določen v navedenem samoupravnem sporazumu. Za oprostitev participacije k zdravstvenim storitvam osebam iz 4. alineje 48. člena samoupravnega sporazuma o uresničevanju zdravstvenega varstva (Uradni list SRS šte. 26/83) izdajajo potrdila občinski upravni organi pristojni za vprašanja borcev in vojaških invalidov. Na podlagi teh potrdil bo občinska zdravstvena skupnost oz. pooblaščen strokovna služba (konkretno DSSS občinskih SIS zdravstvenega in socialnega varstva v Ljubljani v sobi 43 pritličje levo) zabeležila v zdravstvenih izkaznicah, da je uporabnik oproščen plačila participacije k zdravstvenim storitvam.

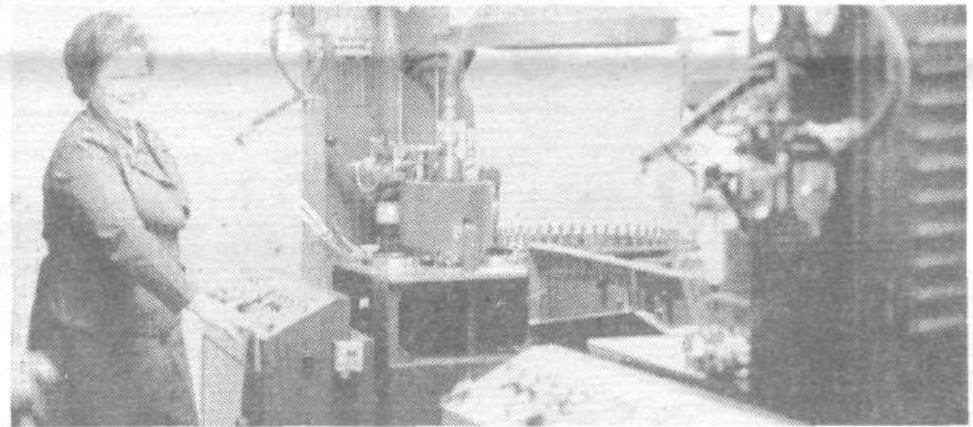
DSSS občinskih SIS zdravstvenega in socialnega varstva Ljubljana

IZ PLUTALA NOVOST ZA JUGOSLOVANSKO TRŽIŠČE

Zaporke za plastične steklenice

Ločite kronsko zaporko od navojne? Ne! Kronska zaporka je iz bele pločevine in jo npr. uporabljajo za zapiranje steklenic za pivo, vino, mineralno vodo, navojna pa je iz aluminijaste pločevine in segajo po njej predvsem poljalci litrskih steklenic, v katerih so Cocta, Jupi, Coca-Cola, sadni sirupi, itn.

V delovni organizaciji Plutal TOZD Zapiralna embalaža bo kmalu stekla izdelava navojnih zapork 28 krat 15 mm. Vodja tehnične sektorja inž. strojništva Matjaž Rupnik je bil pripravljen odgovoriti na nekaj vprašanj o liniji za proizvodnjo teh navojnih zapork in o zanimanju zanje na domačem in svetovnem tržišču.

Nad 40 milijonov vredna popolnoma sinhronizirana linija SACMI za izdelavo navojnih zapork 28 krat 15 mm bo nekaj mesecev kovala te zelo iskane zaporke v začasnih prostorih stare delavnice za izdelavo aluminijastih zapork. Pričakujejo, da bo lahko stekla na stalnem mestu v veliki proizvodni dvorani proti koncu letošnjega leta.

DVOBARVNI ROLAND V TISKARNI LJUBLJANA

Izreden delavski svet

Strojni park v Tiskarni Ljubljana stari. Z obstoječimi tiskarskimi stroji je bilo delavcem že silno težko konkurirati na izredno zahtevnem tiskarskem trgu, zato so v srednjeročnem planu 1982-1985 predvideli nakup enobarvnega in dvoobarvnega tiskarskega stroja Roland in nakup Dominanta. Žal pa so se jim z novimi predpisi zaprle prav vse možnosti uvoza.

Lani spomladu pa so dobili informacijo o v Zagrebu razstavljenem dvoobarvnem Rolandu. Kolegijski poslovodni organ je takoj pregledal možnosti nabave, saj je znano, da za sejemske eksponate veljajo milejši devizni režimi kot sicer. Stroj je imel vrednost 320.000 DM. Kako se odločiti? Čakati ni bilo mogoče, dogovoriti se je bilo potrebno – da ali ne. Zadnje besedo je imel delavski svet.

Delavski svet pa mi imel enostavne naloge, odločitev je bila ob vseh znanih pokazateljih izredno težka, predvsem ob dejstvu, da znašajo letne anuitete za investicijo nove stavbe 2 stari milijardi. To pa niso mačje solze za samo 160 članski delovni kolektiv. Nakup Rolanda bi lahko povzročil izredno težko finančno stanje v letu 1984, zaradi možne nesolventnosti celo 80 odstotne osebne dohodka.

Delavski svet se je moral torej odločiti, strokovne službe so ob vsem tem stanju nagibale bolj za ne kot za ja.

»Delavci sami so strokovne službe praktično postavili ob zid. Odločili so se – in to soglasno – za nakup stroja. To je bil zares enkratni in neponovljiv delavski svet,

vreden vsega spoštovanja in pohvale,« sta pripovedovala direktor Tiskarne Ljubljana Albin Pfeifer in vodja splošne, pravne in kadrovske službe Anton Golob.

Delavci so gledali torej naprej, videli so svojo perspektivo in sicer z zavestjo, da je zanjo včasih potrebno tudi kaj žrtvovati. Zavedali so se, da bo brez nakupa tega stroja Tiskarna Ljubljana ostala še nekaj let brez možnosti obnove strojnega parka, zavedali so se, da bo situacija mnogo hujša, če odpovejo stari stroji, novega pa ne bo. Zato so se odločili – stroj Roland bomo kupili!

In so tudi ga. Sredi januarja je že začel z delom. Dela pa zaenkrat ne manjka in verjetno ga tudi ne bo. Stroj je namreč tako kvaliteten, da bodo z njegovimi izdelki

»Sedanja linija za proizvodnjo teh zapork je izdelala v eni izmeni 230 tisoč zapork, nova pa bo ponudila kar 450 tisoč izdelkov. Linijo, ki jo sestavljajo stiskalnice z 11 noži, odtiskovalni stroj, plastifikator, sušilna peč in vsi transportni trakovi, smo uvozili iz Italije. Izdelali so jo v firmi Sacmi. Nas je veljalo okrog 40 milijonov dinarjev,« je ponudil prvo opredelitev o pomembni proizvodni pridobitvi sogovornik.

Na novi liniji boste naredili še enkrat več navojnih zapork 28 krat 15 mm. Boste uvedli tudi tehnološke novosti pri zaporkah?

»Te zaporke bodo imele nov profil plastike. Ta bo omogočalo zadostno zapiranje steklene in plastične embalaže. Dosedanje zaporka ni bilo mogoče uporabljati na plastičnih steklenicah. S tem pa prinašamo v jugoslovansko industrijo pišček kar pomembno novost.«

Ko bo delo ob liniji že utečeno, bodo sodelovali v delovnem procesu: tri delavke ter urejevalec linije, tehnolog in izmenovodnja.

Kdaj naj bi pričela obratovati?

»Potem ko so naši urejevalci pod strokovnim vodstvom monterjev firme Sacmi postavili linijo v začasne prostore, smo že preizkusili njeno delovanje. Pričakujemo, da bo v dobrem mesecu rešen problem pri profiliranju plastike in da bo linija lahko pričela s polnim obratovanjem. To pa med drugim pomeni 16 do 17 navojnih zapork v sekundi.«

Ker so pri postavljanju sodelovali naši urejevalci in smo tudi že osvojili izdelavo znatnega dela rezervnih delov, pričakujemo, da ne bo večjih zastojev v proizvodnji. Seveda pa bo ta saj po človeški plati znatno lažja, ko bodo stali stroji v novi proizvodni dvorani.«

Koliko zapork 28 krat 15 mm naj bi izdelala nova linija v enem letu, seveda, če bo stalna oskrba z aluminijasto pločevino?

»Okrog 180 milijonov. Večino zapork bomo prodali tujim kupcem.«

Kakšna pa bo usoda stare linije?

»Preuredili jo bomo za izdelavo navojnih zapork 28 krat 14 mm tipa Rolon. Te zaporka je lažje izdelovati, v tujini pa je po njih ogromno povpraševanje.«

S. J.

lahko konkurirali na svetovnem trgu. Letos se jim obeta izvoz v vrednosti dveh starih milijard v Italijo, Avstrijo, Bolgarijo pa tudi v Švico. Pri tem gre za neposreden izvoz. Veliko pa je tudi planiranega posrednega izvoza preko Gorenja, IMP, SCT, Iskre, ...

Skratka, verjamejo lahko, da so delavci Tiskarne Ljubljana, ki letos načrtujejo 41 starih milijard brutto proizvoda, z nakupom stroja storili dobro poslovno gesto in da njihovi izdelki zaradi slabe kvalitete papirja nikoli več ne bodo vrnjeni iz tujine. Resda kvaliteta papirja ni v njihovi pristojnosti, jim pa bo pravgotovo zagotovljena z dobrim dohodkovnim povezovanjem, ki ga gojijo.

NINA COŽ

